

**Eqqumiitsuliornerup inuussutissarsiutitut, siunissamilu nunatsinni, nunattalu avataani niivernikkut tunisassiatut, nunattalu avammut nittarsaanneqarneranut iluaqutaanerulersinneqarnissaa, oqilisaavigineqarnerulernissaallu pillugu qanoq ililluta suliniuteqarsinnaanerput pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiatut siunnersuut.**  
(Inatsisartunut ilaasortaq/Medlem af Inatsisartut Peter P. Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Alliguit sunngorusuppit?

Taamatut aperineqartarpugut mikiqallaratta aamma qularinngilara nammineq uangut meeqqat taamatut aperisarsimassagigut. Meerarlu akippat "eqqumiitsuliorortoq" taava qanoq oqassaagut? Amerlasuut akissaqqooqaat isuma kusanartoq, inuussutigineqarsinnaanngimmalli ilinniartariaqartoq.

Uanga ilisarimasakka eqqumiitsuliorlut aperigaanni eqqumiitsuliorluunertik inuussutigisinnaaneraat, akissaqqooqaat: Aap, Naamik, immannguaq, ilaannikkut. Eqqumiitsuliorlut amerlanerssaat aalaakkaasumik isertitaqartuunngillat. Ilaasa eqqumiitsuliorluunertik inuussutigilluarsinnaavaat, allat saniatigut sulisariaqarput taavalu aamma allat aalajangersimasunik suliffeqartariaqarput saniatigullu eqqumiitsuliorluullutik. Aammali allarpasuut taama inuupput.

Tunguinermi akileraarutinin aningaasalersorneqartumi tunngaviuvoq suliffeqarnissaq, inuunerup ilaani suliffissaaruttarneq eqqaassanngikkaanni, taava pisortat ikiorsiissutaat nappatigineqartariaqararput. Pisariaqarporli sulerusuttunut tamanut ataavartunik suliffissaqarnissaq. Amerlaqaalli allarlunnarmik inuuneqarput sulisarlutik suliffissaaruttarlutillu imaluunniit aasakkut sulisartunik. Akiligassalli qaammatit tamaasa takkuttarput.

Qanoq iliorluta naapertuuttumik paasiuminartumillu periutsimik sanassaagut sulineq akilersinnaalersillugu naak suliaq imaluunniit eqqumiitsuliorortoq eqqarsaatigalugu akissarsiat ilaannikkuinnaq takkuttaraluartut? Kisianni aamma inissaqartillugu piffissap ilaani suliffeqanngissinnaaneq perlilerfiunngitsumilli?

Periuseq taamaattoq ullumikkut atorparput, annermik minnermilluunniit.

Imaannaanngissinnaasarporli sorpassuit nipilersoqatigiittariaqarmata iluarsisarnerli kusanartuaannarneq ajorpoq.

Periuseqarpoq, misilinneqarnikuunngikkaluamik, ullutsinnili tunguinerup iluani ajornartorsiutinik tamanik iluarsisinnaasumik. Taamaallaat ajornartorsiutitaraa ilisimaneqanngimmat atorsinnaanersaq. Taaneqartarpoq innuttaasutut akissarsiaqarneq. Uanga isumaga naapertorlugu taaguutit pitsaanersarinngilaat, uanga taarusunneruara tunngaviusumik isertitat piumasaqaatitaqanngitsut. Periuseq tupinnaannartumik pisariitsuvoq. Pisortat ikiorsiissutaannut, ilinniagaqarnerisutitut, soraarnerussutisianut, ineqarnermut tapinut, meeqqat tapiinut, sullivinnut aallartinisartunut tapiissummut kiisalu aamma sullivinnut ataasiakkaanut tapiissuterpassuarnut taarsiullugu kikkut tamarmik qaammammut aalajangersimasumik pisartaqassapput. Paarlattuanik akileraartarnermut ilanngaateqartoqassanngilaq, koruunisisaraanni taava 44 oorit akileraarutaassapput imaluunniit kommunigisami akileraarut atorneqarsinnaavoq. Aningaasat amerlassusilerneqarnikuupput inuussutigineqarsinnaanngorlugit kisiannili ima angitigissanngilaq ingiimiataaginnarluni eqiasuttoqarsinnaalluni.

Akisorpasittorujussuuvoq. Kisitsisilli qimerluullatsiaraanni taava ullumikkut akileraarutigineqartartut amerlaqatingajalluinnaat isertinneqartassapput aamma naatsumik oqaatigalugu pisortat ikiorsiissutaannik ullumikkut pisartagallit pisartakkamik amerlaqatingajaannik pisartagaqassapput. Kisianni aaqqissuussinermiik aaqqissuussinermut nutaamut ikaarsaariarneq eqaatsumik pissaaq. Taava sulillatsiarneq imminut akilersinnaaleriataassaaq. Taava eqqumiitsuliortuungaanni, angerlarsimaannarnissaq suliffeqaraannili sullivimmi eqqumiitsuliorsinnaanissaq tunngaviusumillu isertitani inuussutigalugit. Taava ullut arlaanni isertitaqaraanni allatulli akileraassaaq. Kiisalu ullut arlaanni eqqumiitsuliorneq iluanaarutipilussuanngorpat taava inuiaqatigiinnut utertitsisoqassaaq.

Uangaana immikkut soqutigisaqartuusunga nuannaralugu matematikkimi systeminik paasiuminarsaaneq. Aammali aallarnisaasartuuvunga ukiullu kingulliit qulit ingerlanerini aasakkut takornarianik sullissisarlunga, ukiut kingulliit marluk ingerlanerini inatsisartuunera siviluumik aalajangersimasumik suliffeqartarnerma qaqutigoortut ilagaat. Nalunngilara qanoq ilungersunartigisoq aalajangersimasumik akissarsiaqannginneq. Aamma aalajangersimasumik suliffeqannginnerup piliaanik qularnerup peerneqarnera sumiiffinni piunasaqaatitaqanngitsumik tunngaviusumik isertitaqartitsilluni misileraanerup iluatsilluarneranut pissutaanerpaasimavoq. Eqqarsaatigilaariarsiuk qanoq issagaluarnerneq eqqumiitsuliortuinnaanngitsut aammali aallarnisaasartut tamarmik inuunermi ukiuni marlussuit nuannarinerpaasaminnut ingerlatsinissaminnut atorsinnaasuugaluarpatigit inuuniapilooratik aalajangersimasumik isertitannginnertik pissutigalugu.

Kissaatiginaraluaqaaq piunasaqaatitaqanngitsumik tunngaviusumik isertitaqartitsineq misiliutigineqarsinnaasuuppat. Uanga kissaatigigaluaqaara amerlanerusunik misileraaneramik ingerlatsissasugut takuniarlugu qanoq kinguneqassanersoq. Nalunngilara angajoqqaanik innarluutilinnik qitornalinnik tunngaviusumik isertitaqartitsisalerniarlutik Naalakkersuisut eqqarsartut. Isumaqarpunga tamanna isumassarsiatsialaasoq. Aamma illoqarfik tamakkerlugu misileraanissaq nuannarissagaluarpara. Erserpallu atorluarsinnaasoq taava eqqumiitsuliortunut allanullu aallarnisaasartunut ataatsikkut suliassarpasuit iluarsisinnaagaluarpagut.

Qujanaq oqallinnermut nuannersumut.